

SpareBank
SMN

Første halvår 2018

8. august 2018

Finn Haugan, konsernsjef

SpareBank1 SMN, regionens viktigste finansinstitusjon

SpareBank 1 SMN

- 221.000 privatkunder
- 14.800 næringslivskunder
- Markedsleder i regionen
- Utlån på 155 milliarder
- Finanshus med bredt produktspekter
- Eier i SpareBank 1 Alliansen
- Norges største egenkapitalbevisbank

Historikk

- Etablert 1823
- Sparebanken Midt-Norge fra 1985
- Notert på Oslo Børs fra 1994
- SpareBank 1 Alliansen fra 1996
- Kjøp av Romsdals Fellesbank i 2005
- Kjøp av BN Bank/Sunnmøre 2009
- Sterke finansielle resultater over tid

Meget godt resultat i første halvår 2018

Overskudd 1.209 mill kroner (776 mill), egenkapitalavkastning 14,4 % (9,9 %)

Ren kjernekapitaldekning 15,0 % (14,9%). Leverage ratio 7,4 % (7,2 %)

Resultat kjernevirksomhet 991 mill kroner (890 mill) før tap.

Tap 127 mill kroner (175 mill)

Utlånsvekst PM 10,6 % (10,5 %) og NL 2,0 % (4,8 %), innskuddsvekst 6,3 % (12,7 %) siste 12 måneder

Redusert ressursbruk, nullvekst i kostnader morbanken

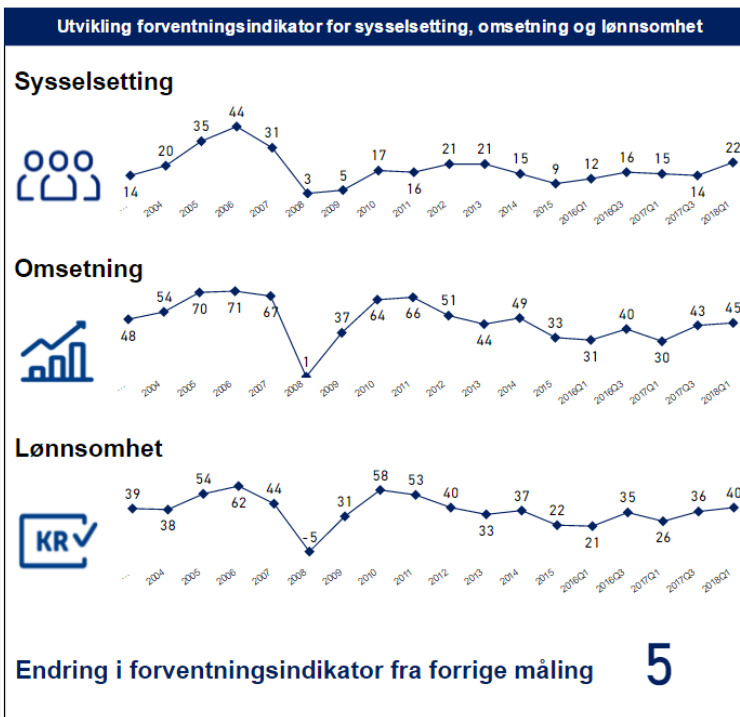
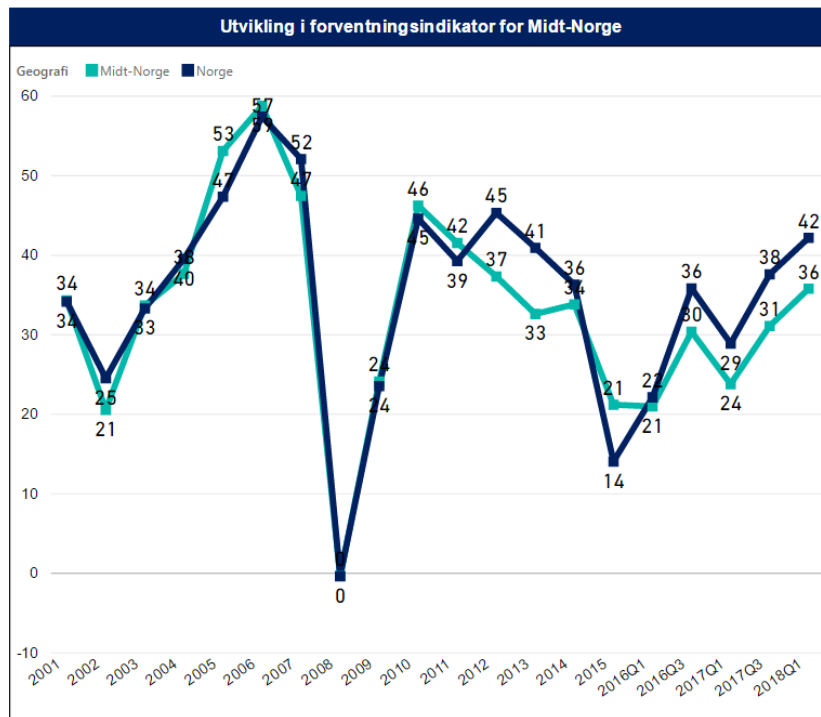
Bokført verdi per EKB 80,21 kroner (75,40), resultat per EKB 5,75 kroner (3,66)

Godt første halvår for SpareBank 1 SMN

- Sterk inntektsvekst, reduserte tap og engangsgevinster gir et meget godt resultat og høy egenkapitalavkastning
- Betydelig resultatforbedring og styrket markedsposisjon for SB1 Markets, EM1, SMN Regnskapshuset og SB1 Finans
- Gevinster ved salg av hovedkontoret og fusjon mellom Vipps, Bank Asept og Bank ID i andre kvartal
- Ren kjernekapitaldekning på 15 prosent og uvektet kjernekapital på 7,4 prosent viser en svært solid bank

- Mer fornøyde kunder, og særlig yngre (KANTAR TNS)
- Mange nye privat- og bedriftskunder. Styrket markedsposisjon på alle produktområder
- Redusert ressursbruk og økt salg, FYGITAL (fysisk og digital) distribusjon gir resultater
- Intensjonsavtale med DNB om fusjon av skadeforsikringsvirksomhetene

Optimismen større enn på seks år i Midt-Norge

Total forventningsindikator for Midt-Norge

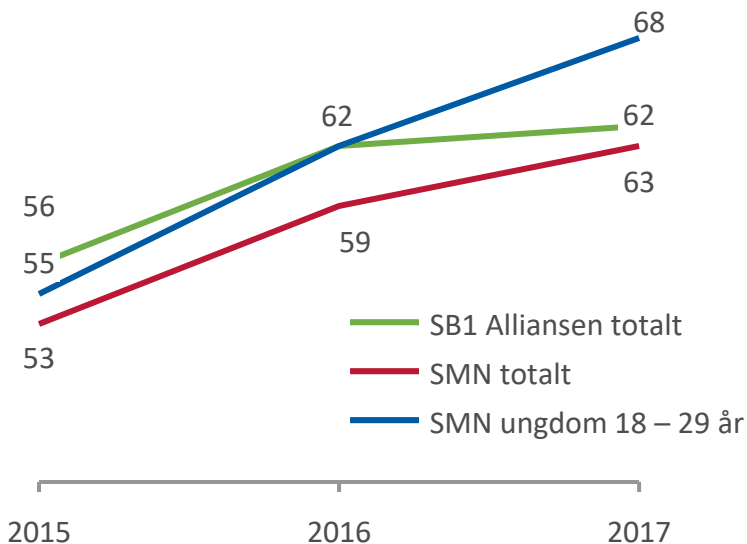
Kilde: Sentio Research Norge

Første halvår 2018

Styrket omdømme

Resultater fra kundetilfredshets- og kunderelasjonsundersøkelse (TRIM) utført av KANTAR TNS

Positiv utvikling for SMN siden 2015

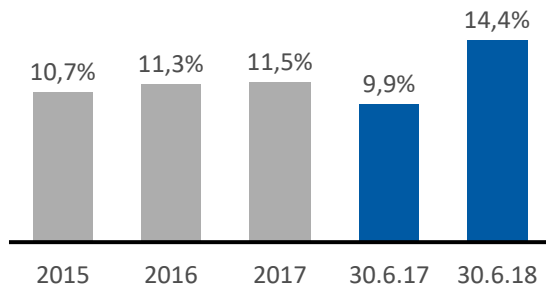

Hovedfunn fra undersøkelsen

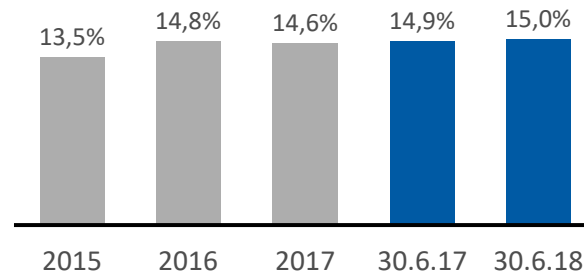
- SMN med sterk utvikling i kundetilfredshet og kunderelasjon
- Blant unge er økningen markant
- Økt andel kunder som vektlegger det relasjonelle og lokale ved bankvalg
- Gode selvbetjeningsløsninger tas i større grad enn tidligere for gitt
- Banken må bygge relasjoner både i digitale og betjente kanaler

Lønnsom og solid

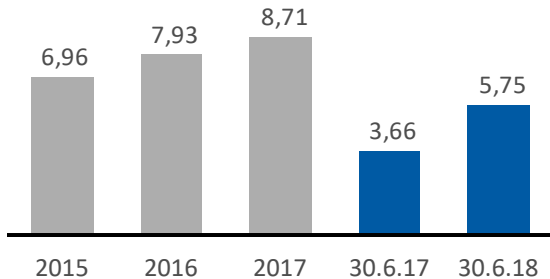
Egenkapitalavkastning

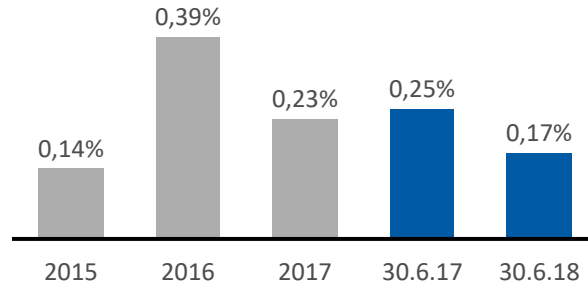
Ren kjernekapitaldekning

Resultat per egenkapitalbevis

Tap i prosent av brutto utlån

Første halvår 2018

Resultatutvikling

NOK mill	Jan - Jun	Jan - Jun	Endring	Q2 18	Q1 18	Q4 17	Q3 17	Q2 17
	2018	2017		Q2 18	Q1 18	Q4 17	Q3 17	Q2 17
Rentenetto	1.149	1.066	83	581	568	589	570	532
Provisjonsinntekter	1.149	993	156	607	542	529	482	538
Sum driftsinntekter	2.297	2.059	239	1.188	1.110	1.118	1.052	1.070
Driftskostnader	1.306	1.169	137	661	645	618	582	598
Driftsresultat før tap	991	890	101	526	465	501	470	472
Tap på utlån og garantier	127	175	-49	78	48	78	88	86
Driftsresultat etter tap	864	714	150	448	416	423	383	386
Tilknyttede selskaper	181	165	16	102	79	147	126	94
Avkastning finansielle inv.	299	105	195	199	100	109	109	38
Resultat før skatt	1.345	984	361	748	596	678	617	518
Skatt	287	210	77	156	131	122	118	111
Virksomhet holdt for salg	151	2	149	150	1	-4	0	3
Overskudd	1.209	776	433	743	466	553	500	409
Egenkapitalavkastning	14,4 %	9,9 %		17,9 %	11,2 %	13,4 %	12,5 %	10,5 %

Resultatforbedring og styrket markedsposisjon for datterselskapene

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

- Resultat før skatt 72 mill (58 mill)
- Solid markedsposisjon
- Leasing 2,9 mrd, billån 3,7 mrd
- Sterk vekst i billån

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

- Resultat før skatt 18 mill (24 mill). Opstartskostnader i BN Bolig svekker resultatet
- 40 prosent markedsandel i regionen
- Bidrar til sterk vekst i boliglån

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

- Resultat før skatt 44 mill (36 mill)
- Stabilt høy omsetningsvekst
- Konsoliderer og digitaliserer regnskapsbransjen
- Markedsandel 26 prosent

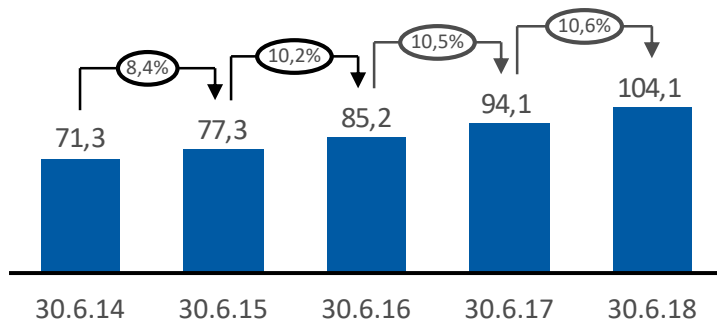
SpareBank 1 Markets

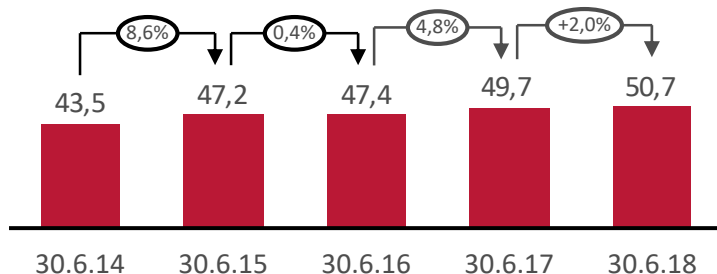
- Resultat før skatt 36 mill (20 mill)
- Komplette spekter av kapitalmarkeds-tjenester i samarbeid med eierbankene
- Sterk inntektsvekst i 2018

Utlånsvekst 7,6 % siste 12 måneder

Utlånsvekst PM 10,6 %

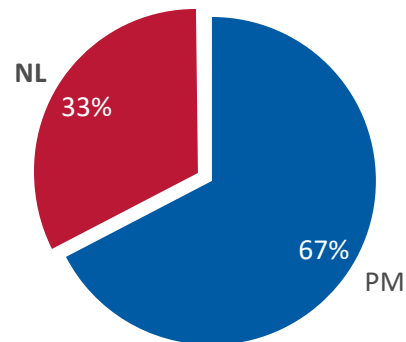
Utlånsvekst NL 2,0 %

Høy boliglånsvekst

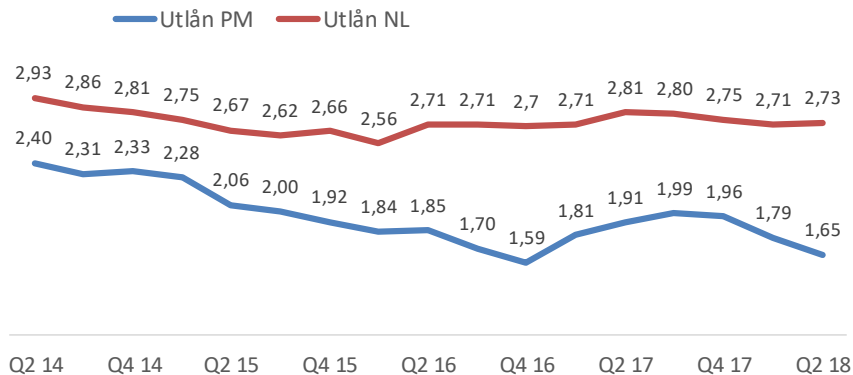
- Markedsveksten i utlån til bolig er om lag 5,8 % (K2). Vekst utover dette representerer økt markedsandel
- Andelen lån til personkunder økt fra 61 til 67 prosent siste tre år
- Veksten i NL er i all vesentlighet til småbedrifter

Utlånsfordeling

Utlånsmarginer

Økt markedsrente i 2018

Kommentar

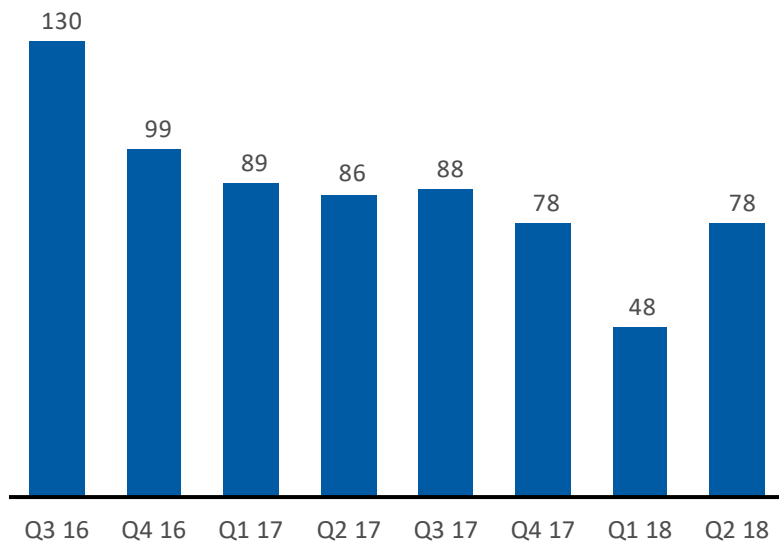
- Nibor redusert gjennom 2017
- Men øker i 2018, og marginene presses på boliglån med uendrede kunderenter

Marginer er kunderente avregnet mot 3 måneders nibor

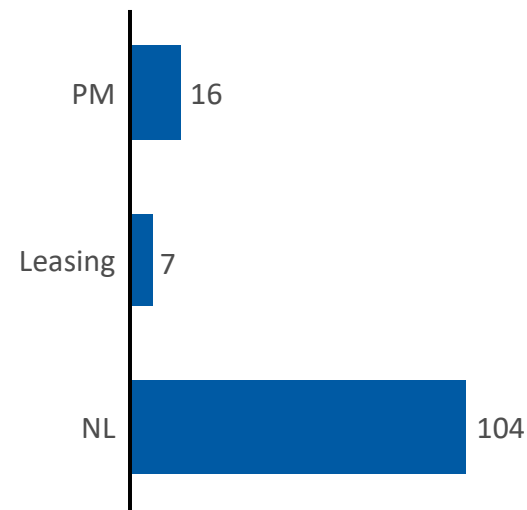
Reduserte tap

Det tas høyde for at offshorebransjen kan få et nytt restrukturingsbehov

Tapsutvikling per kvartal, mill kroner

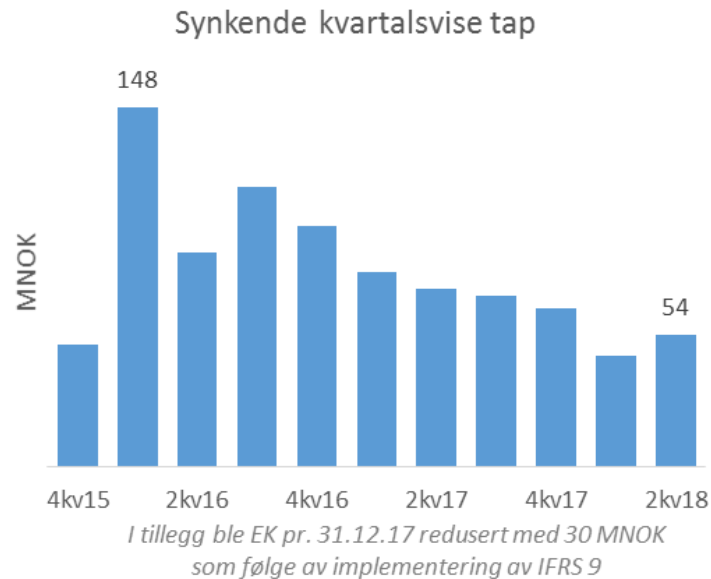
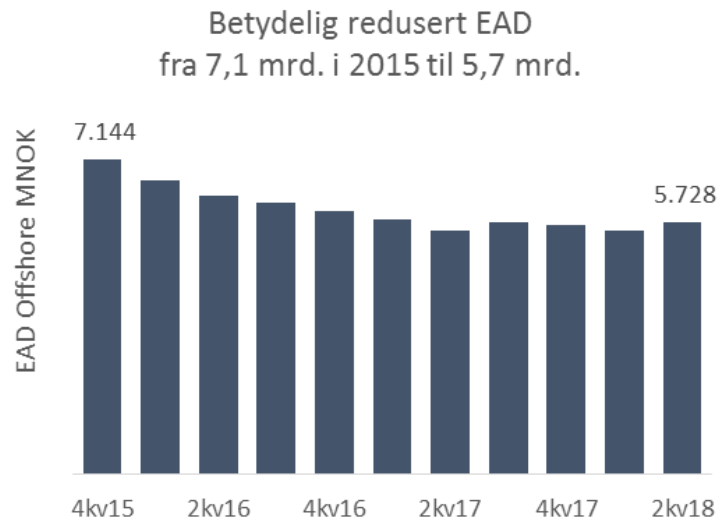

Fordeling tap første halvår 2018

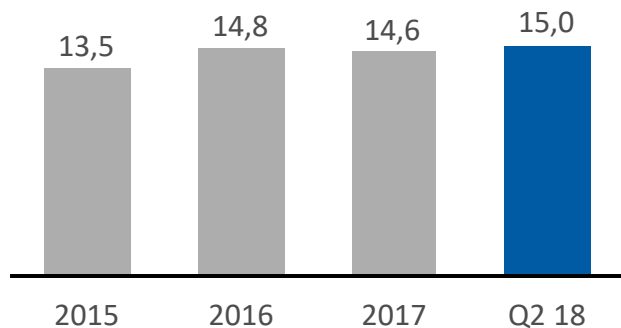
Tap på utlån utgjorde 0,17 % (0,25 %) av brutto utlån 30. juni 2018

Restruktureringen av bankens offshorekunder anses som ferdigstilt i denne omgang

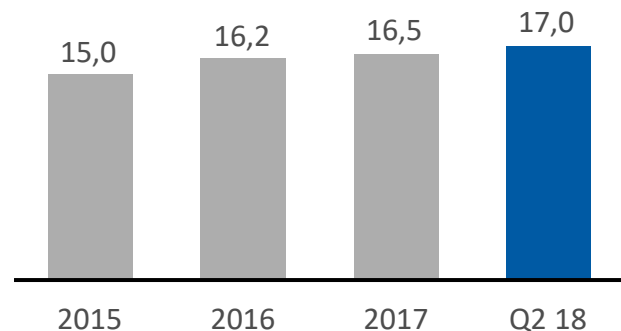

Kapitaldekning

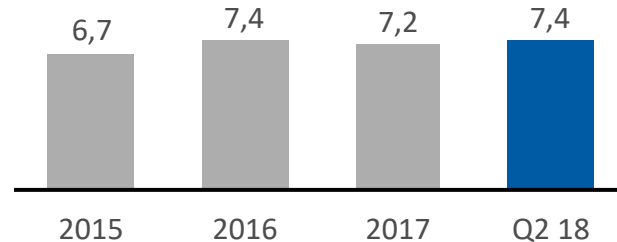
Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapitaldekning uten overgangsregler (Basel III)

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)

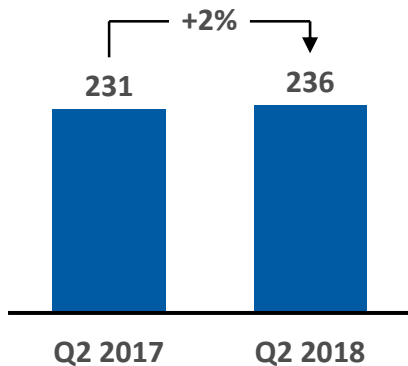

Bankens «fysgitale» markedstilnærming gir sterk vekst i PM-segmentet

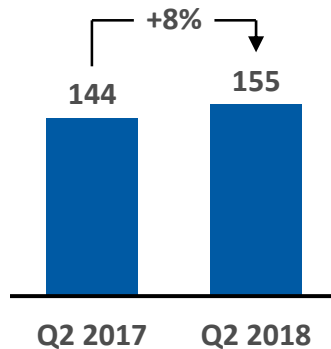
Flere kunder, økt volum og økte driftsinntekter

Antall kunder i tusen

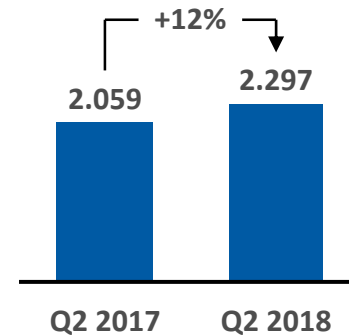
Sterkere kundevekst enn befolknings og bedriftsvekst (Sum PM og BM kunder)

Utlån i mrd

Sterkere utlånsvekst enn kredittveksten

Driftsinntekter i mill

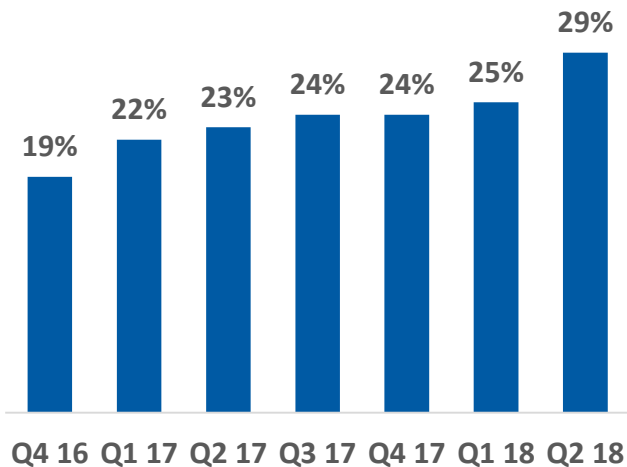
Styrker inntektene på en diversifisert plattform

Mål om 50 prosent digitalt salg i 2020

Nye løsninger bidrar til økt salg i alle kanaler

52 prosent økning i digitalt salg fra 2016 til første halvår 18

Andel av antall salg i digitale kanaler

Nye kjøpsløsninger i digitale kanaler

Effektive kampanjeverktøy gir kundene riktig tilbud

Datadrevne prediksjonsmodeller

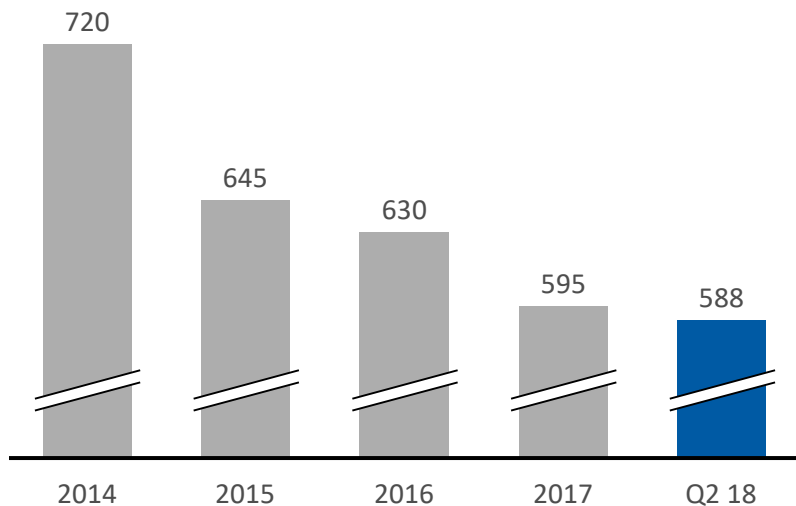
Effektivt kanalsamspill sikrer gode kundeopplevelser

CRM løsninger gir rådgiverne bedre innsikt

Effektivt samspill mellom teknologi og mennesker

Effektivisering i morbanken reduserer antall årsverk

Årsverk i morbank

- Antall årsverk i morbanken er redusert betydelig senere år
- Både distribusjon og interne prosesser er effektivisert
- Samtidig har banken betydelig flere kunder og økt forretningsvolum
- Effektiviseringen av banken vil fortsette

Vipps + Bank ID + Bank Axept

Slagkraftig enhet vil sikre utvikling av fremtidens betalingssystemer

Konkurransetilsynet har godkjent fusjonen. Gevinst på 90 millioner kroner i andre kvartal som resultat av fusjonen

Plastdugnaden 2018: Årets «beste» budsjettsprekk?

- Med Plastdugnaden 2018 har banken bidratt i kampen mot plastforsøpling.
- Inviterte til ryddeaksjoner over hele Midt-Norge.
- Lag og foreninger fikk 100 kr i støtte per sekk.

Resultat:

Over **12 000 frivillige** deltok.

De samlet inn over **17 000 sekker**

= **1,7 mill kr i støtte**

Bildet er tatt 13. mai utenfor vårt kontor på Frøya.

«Å bry seg gir konkurransekraft, spesielt i en digital verden»

SpareBank 1 SMN skal være blant de best presterende bankene

Kundeorientert

Best på kundeopplevelser
Fortsatt styrke markedsposisjon

Effektiv

Nominelle kostnader i morbanken
uendret fra 2014 til 2018

Lønnsom

Egenkapitalavkastning blant
de best presterende norske
banker, 12 prosent årlig

Utbytte

Utdelingsgrad om lag 50 prosent

Solid

15 prosent ren kjernekapital
dekning

Vedlegg

Første halvår 2018

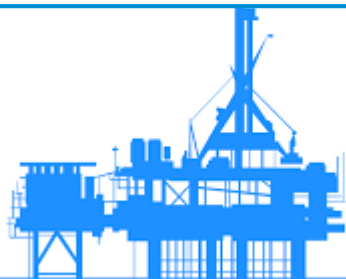
Positive økonomiske utsikter

Globalt BNP-vekst 3,9% de neste årene

IMF anslår en vekst i global BNP på 3,9% for 2018 og 2019, og 5% i utviklingslandene.

Oljeprisen har steget til \$74

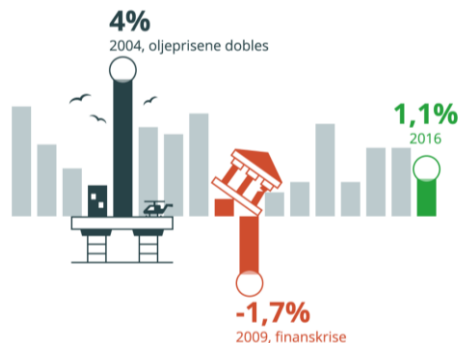

Oljeprisen har steget fra \$45 til \$74 fra sommeren 2017 (prisvekst på 50% +)

Laksepris på 50-60 kroner

Første halvår 2018

Positive utsikter for norsk økonomi

SSB anslår en BNP-vekst i Norge på 2,5% i 2018 og 2,8% i 2019.

Oljeinvesteringene øker, fastlandsøkonomien vokser, ledigheten faller og kronen styrkes

Det går godt med norsk næringsliv

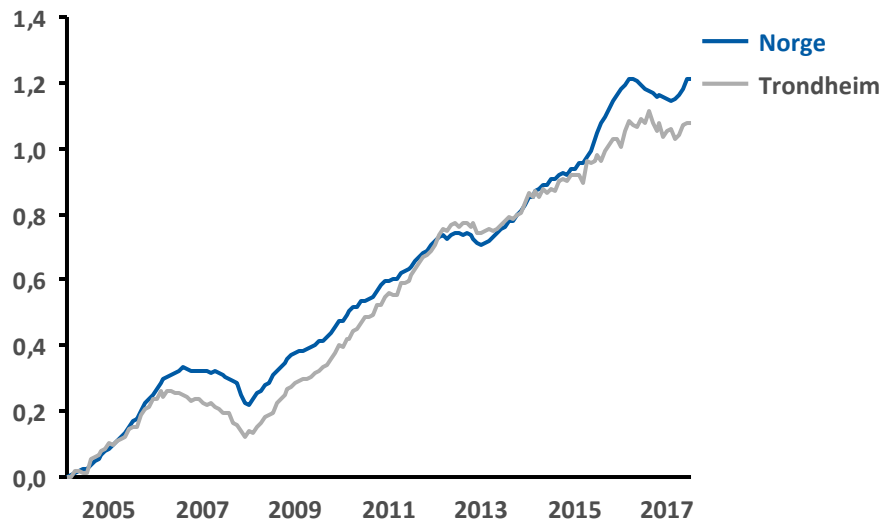

Norsk næringsliv går godt, høye forventninger til positiv utvikling i årene som kommer

Utflating av boligpriser på et høyt nivå

Boligprisutvikling 2005 – Q2 2018

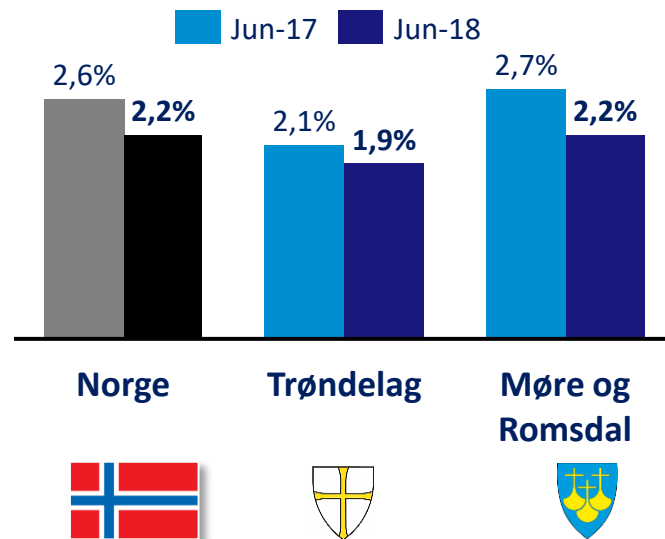

Første halvår 2018

Kilder: SSB for boligpriser og Arbeidsledighet fra NAV

Lav arbeidsledighet

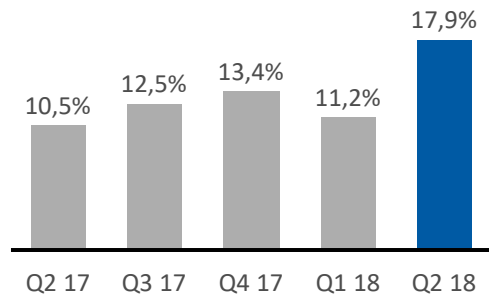
Månedstall - juni 2017 og juni 2018

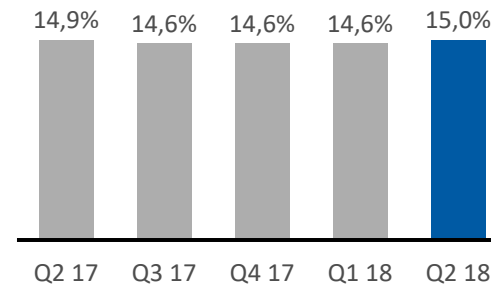
Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken (NAV)

Lønnsom og solid. Reduserte tap

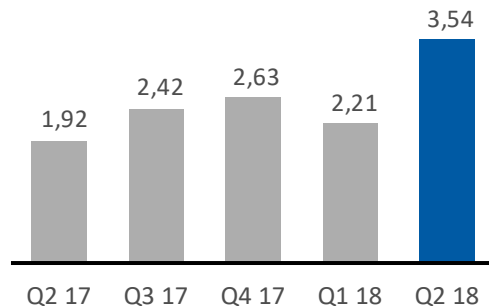
Egenkapitalavkastning

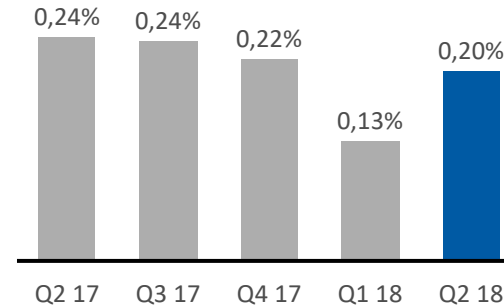
Ren kjernekapitaldekning

Resultat per egenkapitalbevis

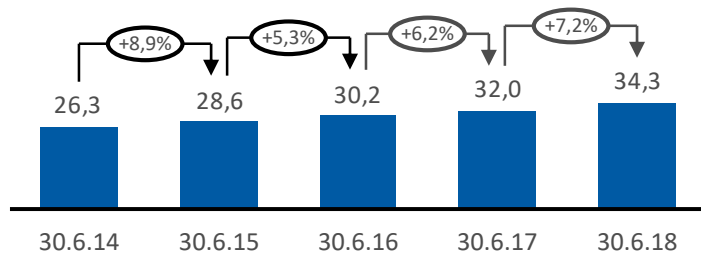

Tap på utlån i prosent av totale utlån

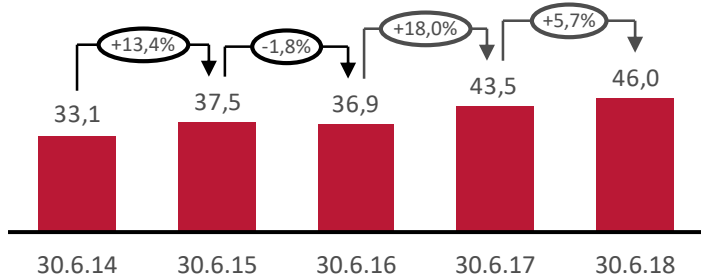

Innskuddsvekst 6,3 % siste 12 måneder

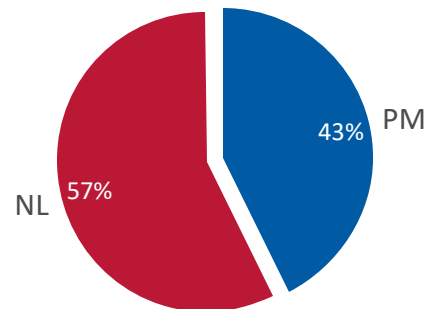
Innskuddsvekst PM 7,2 %

Innskuddsvekst NL 5,7 %

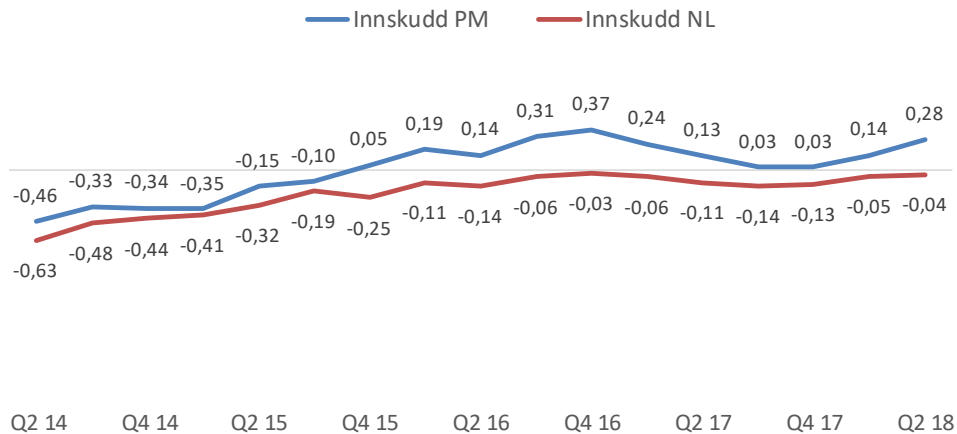

Innskuddsfordeling

Innskuddsmarginer

Marginer innskudd PM og NL

Kommentar

- Økt nibor i 2018 har styrket marginene noe i 2018

Marginer er kunderente avregnet mot 3 måneders nibor

Endring rentenetto

Endring første halvår 2017 – første halvår 2018

Netto renteinntekter 1. halvår 2018	1.149
Netto renteinntekter 1. halvår 2017	1.066
Endring	83

Fremkommer slik:

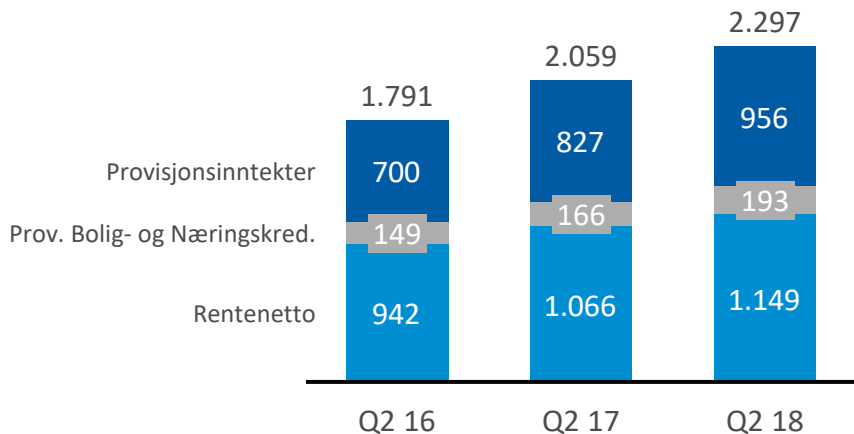
Utlånsgebyrer	6
Utlånsvolum	87
Innskuddsvolum	1
Utlånsmargin	-96
Innskuddsmargin	11
Forrentning egenkapital	5
Finansiering og likviditetsbeholdning	36
Datterselskaper	32
Endring	83

Vekst styrker rentenettoen, økt nibor utfordrer utlånsmarginen

- Økt volum på utlån styrker rentenettoen
- Økt nibor 2018 svekker rentenettoen på boliglån sammenlignet med 2017

Robust inntektsplattform og økte provisjonsinntekter

Netto renteinntekter og andre inntekter

Andre inntekter første halvår 2017 og 2018

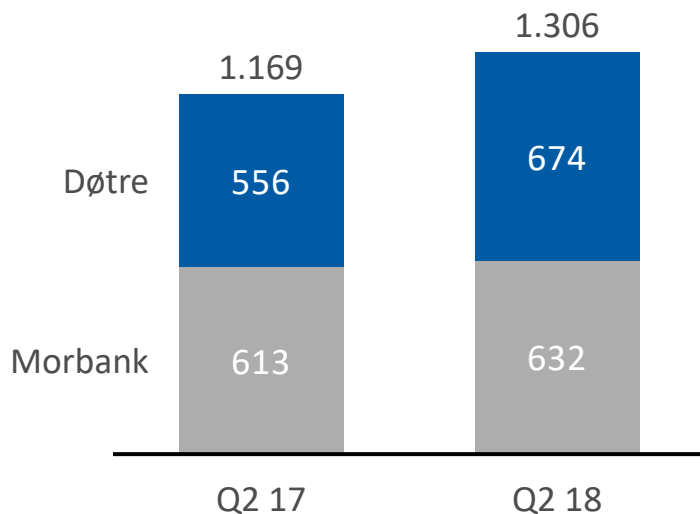
<i>mill kr</i>	Q2 18	Q2 17	Endring
Betalingstjenester	99	102	-4
Kredittkort	31	29	2
Sparing og forvaltning	52	44	8
Forsikring	87	84	3
Garantiprovisjoner	32	32	0
Eiendomsmegling	203	200	2
Regnskapstjenester	241	200	41
Markets	178	105	73
Øvrige provisjoner	34	31	3
Provisjonsinnt. eks. Bolig/Næring	956	827	129
Provisjoner Boligkreditt	185	158	27
Provisjoner Næringskreditt	7	8	-1
Sum provisjonsinntekter	1.149	993	155

- Robust inntektsplattform
- Bred og diversifisert produktportefølje både i morbank, datterselskaper og produktselskaper

Effektivisert bankdrift og økt aktivitet i datterselskapene

Målet om nullvekst i kostnader i morbanken står fast

Kostnader i første halvår 2017 og 2018

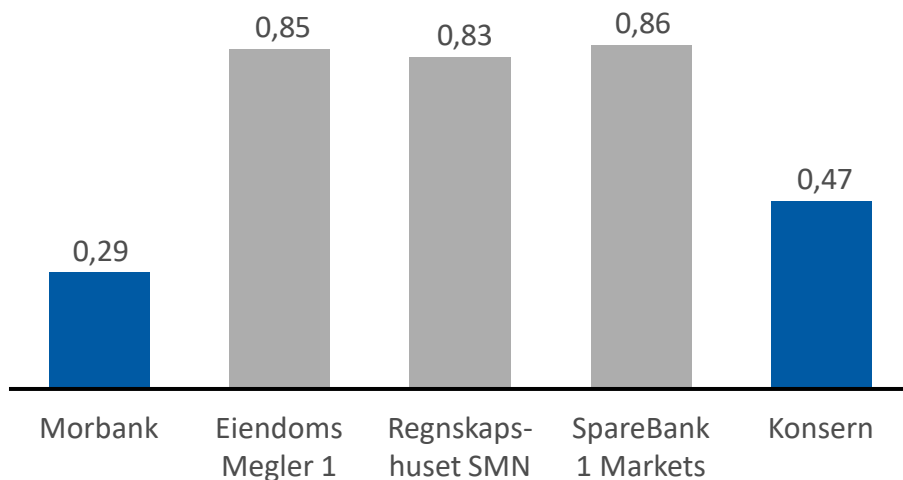
11 mill av veksten i morbanken er engangskostnad knyttet til salg av hovedkontoret.

Kostnadsvekst som følge av satsing i døtre

- Kostnadsvekst i datterselskapene
  - Oppkjøp i SMN Regnskapshuset
  - Styrket satsing i SpareBank 1 Markets
  - Oppstartskostnader BN bolig
- Investeringene har som mål å befeste og utvikle den sterke posisjonen datterselskapene har i sine segmenter
- Lav vekst i kostnader i morbanken, i tråd med plan
- Effektiviseringen av banken vil fortsette

SpareBank 1 SMN skal være kostnadseffektiv også som konsern

Sum kostnader / Sum inntekter

Lønnsomme og lite kapitalkrevende døtre:

- Datterselskapene er lønnsomme – og krever lite egenkapital sammenlignet med konsernets øvrige virksomheter
- I sine respektive bransjer er de kostnadseffektive
- Men utfordrer kostnads / inntektsforholdet i konsernet

Datterselskaper

Resultat før skatt

NOK mill (SMNs eierandel i parentes)	Jan - Jun 2018	Jan - Jun 2017	Endring	Q2 18	Q1 18	Q4 17	Q3 17	Q2 17
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (87 %)	18	23	-6	25	-8	-10	-11	19
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN (95 %)	44	36	8	27	17	15	9	20
SpareBank 1 Finans Midt-Norge (65 %)	72	58	15	34	38	35	36	30
SpareBank 1 Markets (67 %)	36	20	16	29	7	8	-26	17
SpareBank 1 SMN Invest (100 %)	23	16	7	19	4	12	15	15
Andre selskaper	5	11	-6	0	6	5	5	6
Sum datterselskaper	199	164	34	134	64	65	29	107

Resultatene er selskapenes totalresultat

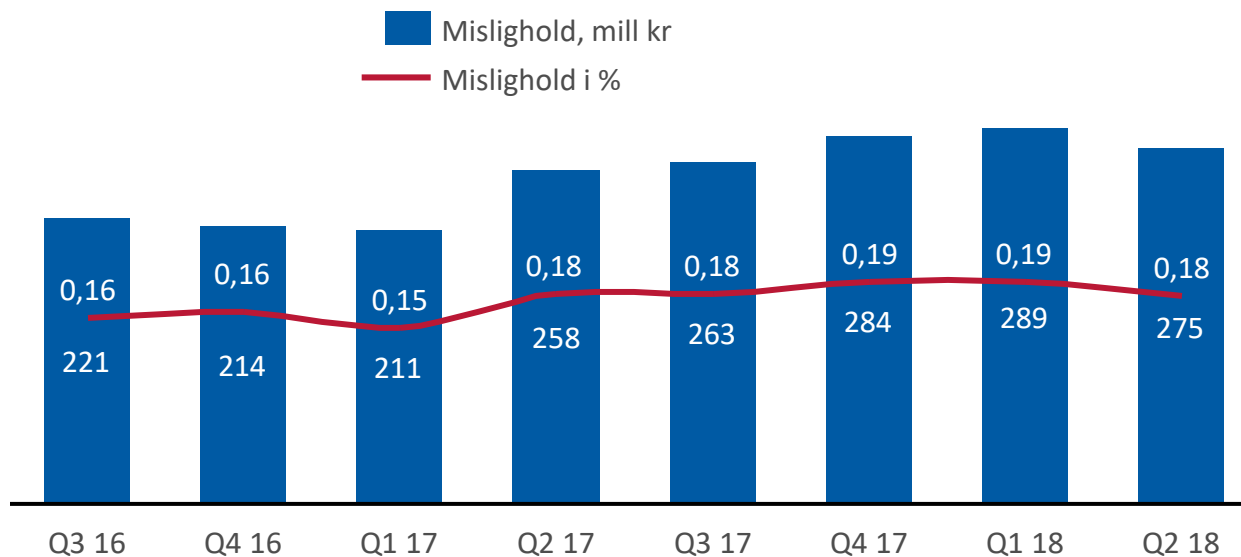
Produktselskaper i SpareBank 1 Alliansen

Resultatandel etter skatt

NOK mill (SMNs eierandel i parentes)	Jan - Jun 2018	Jan - Jun 2017	Endring	Q2 18	Q1 18	Q4 17	Q3 17	Q2 17
SpareBank 1 Gruppen (19,5 %)	117	134	-17	81	36	134	80	68
SpareBank 1 Boligkreditt (19,0 %)	-5	-37	32	-8	3	-15	11	-13
SpareBank 1 Næringskreditt (36,5 %)	8	13	-5	4	4	1	5	5
BN Bank (33 %)	53	50	3	23	30	28	21	20
SpareBank 1 Kredittkort (17,9 %)	11	7	4	6	5	5	3	5
SpareBank 1 Betaling (19,5 %)	-6	0	-6	-3	-3	-7		
Andre selskaper	4	0	4	1	3	1	5	8
Sum tilknyttede selskaper	183	167	16	103	79	147	126	94

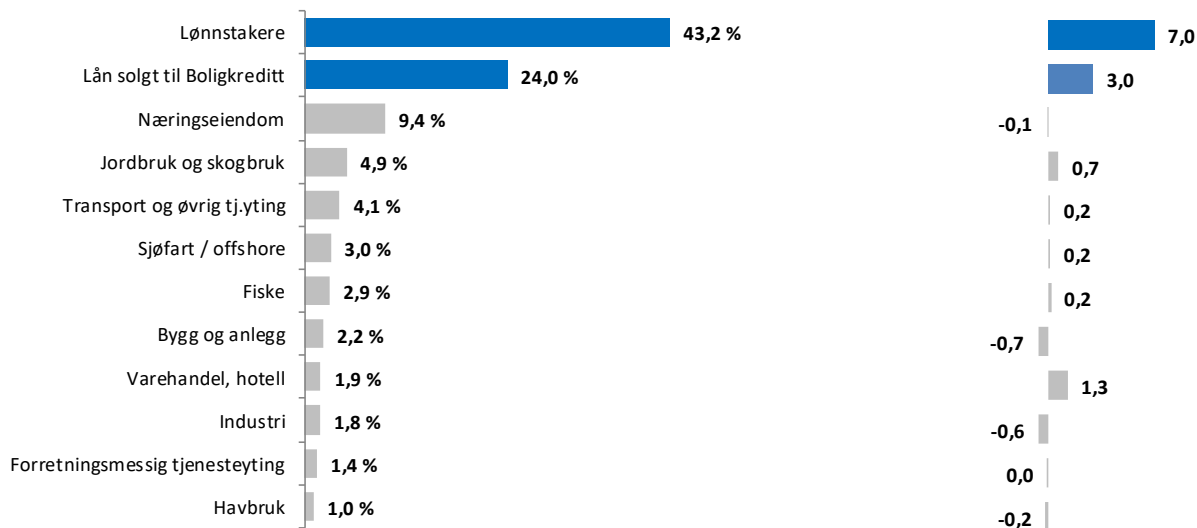
Meget lavt betalingsmislighold med 0,18 procent av brutto utlån

Per kvartal siste 2 år

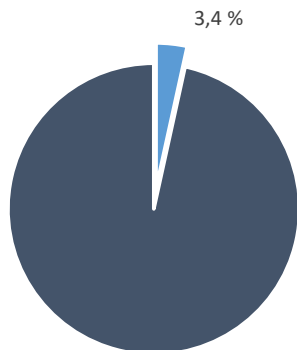
Høy andel boliglån og veldiversifisert næringslivsportefølje

Andel av totale utlån og vekst i kroner i siste 12 måneder

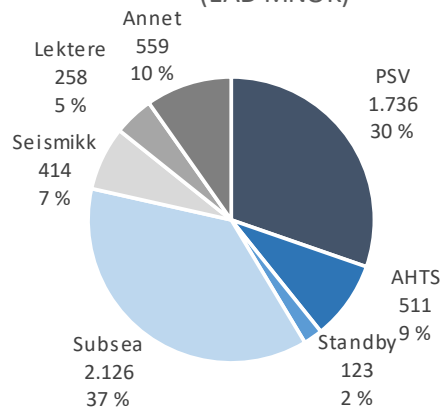

Offshore utgjør en liten andel av samlede utlån 14 prosent av offshore porteføljen nedskrevet

Offshore utgjør en liten andel av samlet kredittrisiko (andel EAD)

Subsea og PSV største segmenter (EAD MNOK)

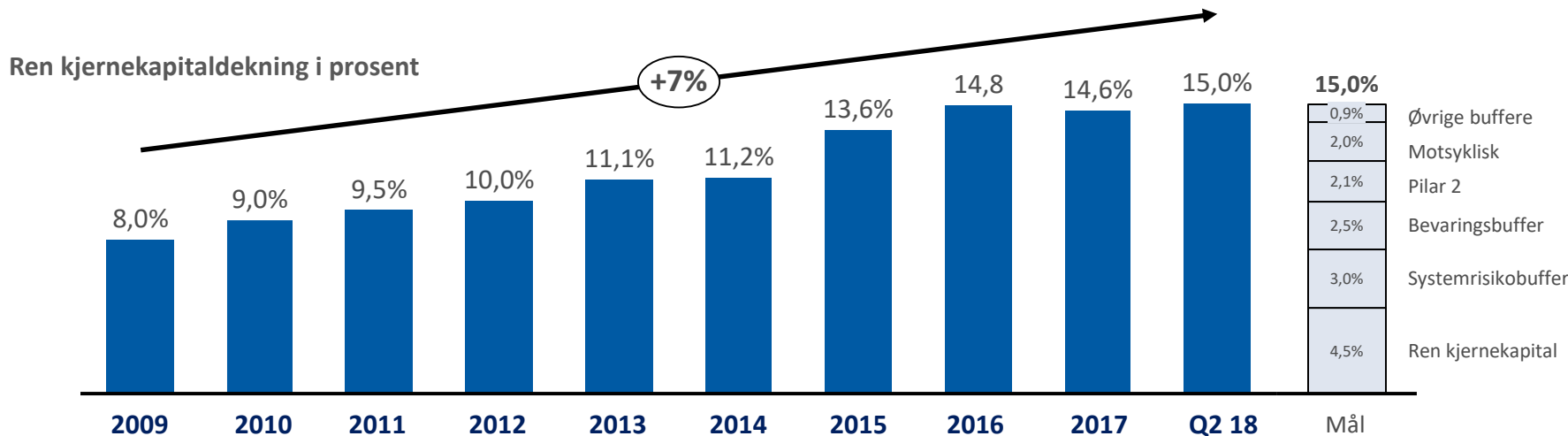

mill kr	EAD	Ind. nedskr.	IFRS 9 nedskr.	Sum nedskr	Andel av EAD
Lav risiko	923	0	0	0,4	0,0 %
Middels risiko	2.826	0	51	51	1,8 %
Høy risiko	670	0	47	47	7,0 %
Eng. med nedskrivninger / mislighold	1.309	689	0	689	52,7 %
Totalt	5.728	689	98	788	13,8 %

Balanse

	30.6.18	30.6.17	30.6.16
Likvider	25,1	27,8	27,1
Netto utlån	114,7	106,4	97,0
Aksjer	2,5	1,5	1,5
Investering i tilknyttede selskaper	5,8	5,7	5,7
Goodwill	0,8	0,7	0,6
Øvrige aktiva	10,6	7,5	9,3
Eiendeler	159,6	149,4	141,1
Pengemarkedsfinansiering	53,1	49,2	48,4
Innskudd fra kunder	80,3	75,6	67,0
Øvrig gjeld	5,9	5,7	7,7
Ansvarlig lånekapital	2,2	2,2	3,6
Egenkapital uten hybridkapital	16,8	15,8	13,5
Hybridkapital klassifisert som egenkapital	1,1	0,9	1,0
Gjeld og egenkapital	159,6	149,4	141,1
I tillegg utlån solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	39,0	36,4	34,8

Sterk utvikling i ren kjernekapital og kapitaldekning

Ren kjernekapital	4.938	6.177	6.687	8.254	9.374	10.679	12.192	13.115	13.820	14.528
EK-Avkastning	16,2 %	14,6 %	12,8 %	11,7 %	13,3 %	15,1 %	10,7 %	11,3 %	11,5 %	14,4 %
RWA	64.400	66.688	75.337	82.450	84.591	95.322	89.465	88.788	94.807	97.137

Første halvår 2018

SpareBank 1 og DNB vil bygge landets sterkeste forsikringselskap

SpareBank 1 Gruppen og DNB vil slå sammen sine forsikringsvirksomheter, og skaper med dette et av landets største skadeforsikringselskaper

- Sammenslåingen av forsikringsvirksomhetene skjer ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Det vurderes om enkelte personrisikoforsikringer skal overføres til det nye selskapet forut for fusjonen. Selskapet vi få et nytt og uavhengig navn
- SpareBank 1 Gruppen vil få 60 prosents eierandel og DNB 40 prosent. Sammenslåingen vil forutsatt godkjenning fra myndighetene, tre i kraft 1. januar 2019
- SpareBank 1 Forsikring AS vil bli et rent pensjonsforsikringselskap etter fusjonen. Selskapet vil trolig skifte navn til SpareBank 1 Pensjon AS

Nøkkeltall egenkapitalbevis

	30.6.18	30.6.17	2017	2016	2015	2014
Egenkapitalbevisbrøk	63,9 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %
Antall EKB (mill)	129,31	129,54	129,38	129,64	129,43	129,83
Børskurs	84,50	71,75	82,25	64,75	50,50	58,50
Børsverdi (mill kr)	10.926	9.316	10.679	8.407	6.556	7.595
Bokført EK per EKB	80,21	75,40	78,81	73,35	67,39	62,04
Resultat per EKB, majoritet	5,75	3,66	8,71	7,93	6,96	8,82
Utbytte per EKB			4,40	3,00	2,25	2,25
Pris/Inntjening	7,35	9,80	9,44	8,17	7,26	6,63
Pris/Bokført egenkapital	1,05	0,95	1,04	0,88	0,75	0,94

Nøkkeltall

	30.6.18	30.6.17	30.6.16
Ren kjernekapitalandel	15,0 %	14,9 %	14,1 %
Kjernekapitalandel	17,0 %	16,8 %	16,1 %
Kapitaldekning	19,0 %	19,0 %	18,7 %
Leverage ratio	7,4 %	7,2 %	6,8 %
Utlånsvekst (inkl. Boligkreditt og Næringskreditt)	7,6 %	8,5 %	6,5 %
Innskuddsvekst	6,3 %	12,7 %	1,3 %
Innskuddsdekning	69 %	70 %	69 %
PM-andel utlån	67 %	65 %	64 %
Kostnader / inntekter	47 %	50 %	46 %
Egenkapitalavkastning	14,4 %	9,9 %	10,9 %
Tap i % av utlån	0,17 %	0,25 %	0,44 %

SpareBank 1 SMN

7467 TRONDHEIM

Konsernsjef Finn Haugan

Tel +47 900 41 002
E-mail finn.haugan@smn.no

Finansdirektør Kjell Fordal

Tel +47 905 41 672
E-mail kjell.fordal@smn.no

Sentralbord

Tel +47 915 07 300

Internett adresser:

SMN hjemmeside og nettbank:
HuginOnline:
Egenkapitalbevis generelt:

www.smn.no
www.huginonline.no
www.grunnfondsbevis.no

Finanskalenderen 2018

Q2 2018	8. august 2018
Q3 2018	26. oktober 2018